

етики» : ухвалена Комітетом міністрів 19 вересня 2001 на 765-му засіданні заступників міністрів. URL: <http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>.

6. Организация воспитательной работы с личным составом органов внутренних дел : курс лекций / С. Н. Тихомиров [и др.]. М. : ДГСК МВД России, 2012. 240 с.

7. Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_334.

8. Резолюція № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи «Декларація про поліцію». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803.

Василевич Віталій Вацлавович,

учений секретар секретаріату Вченої ради
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ЧИННИКИ ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ І ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ КОРУПЦІЄЮ, ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ МВС УКРАЇНИ

Одним з найпоширенішим видом адміністративного правопорушення, за кількістю справ у судах є порушення пов'язане з неподанням або несвоечасним поданням без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідальність за яке встановлене ст. 172-6 КУпАП [1].

Дане адміністративне правопорушення відноситься до корупційних правопорушень, пов'язаних з корупцією, з формальним складом. Тобто, притягнення особи до адміністративної відповідальності, можливе лише за наявності події адміністративного правопорушення та вини особи у його вчиненні, яка підтверджена належними доказами [2].

Аналіз судових рішень з Єдиного державного реєстру судових рішень за період 2020–2021 роки дає змогу стверджувати, що серед 138 притягнутих до відповідальності посадових осіб МВС України за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією найбільш поширеними були діяння передбачені:

– ч. 1 ст. 172-6 КУпАП – 113 (82 %),

– ч. 2 ст. 172-8 КУпАП – 2 (1,4 %);

– ч. 1 ст. 368 КК – 14 (10 %);

– ч. 3 ст. 368 КК – 2 (1,4 %);

– ч. 1 ст. 369 КК – 2 (1,4 %);

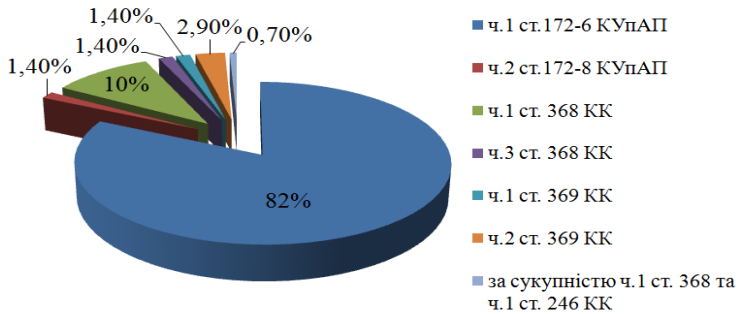
– ч. 2 ст. 369 КК – 4 (2,9 %);

– за сукупністю ч. 1 ст. 368 та ч. 1 ст. 246 ККУ – 1 (0,7 %).

Результати судового розгляду свідчать про те, що у переважній більшості за вчинення корупційних правопорушень, пов'язаних з

корупцією передбачених ч. 1 ст. 172-6 КУпАП призначалося стягнення у вигляді штрафу в розмірі 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 850 грн. Тобто, за 2020–2021 роки до Державного бюджету додатково надійшло $(850 \times 113 = 96\ 050)$ близько 96 000 грн.

АНАЛІЗ СУДОВИХ РІШЕНЬ

За вчинення кримінальних корупційних правопорушень передбачених ч. 1 ст. 368 КК України призначено покарання у вигляді штрафу у розмірі 1500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 25 500 грн, з позбавленням права обіймати будь-які посади чи займатися діяльністю в органах державної влади та місцевого самоврядування на строк 3 (три) роки. Таким чином, за 2020–2021 роки до Державного бюджету надійшло $(25500 \times 14 = 357\ 000)$ близько 357 000 грн.

Найбільш характерними причинами несвоєчасного подання декларації у судових рішеннях були зазначені наступні:

- проблеми зі входом до електронного кабінету пов'язані з тим, що доступ до електронної поштової скриньки, котра раніше була зареєстрована на сайті mail.ru, а доступ до сайту заблоковано [3];

- обидві декларації подавалися із запізненням, оскільки були проблеми зі входом до електронного кабінету, що викликане зміною ключа [4];

- при звільненні повідомили, що подача декларації здійснюється через рік після звільнення [5];

- перебував за кордоном [6];

- не знав про необхідність подачі декларації про доходи та майно після звільнення з державної служби, а після отримання листа НАЗК подав декларацію [7];

- не подав своєчасно декларації оскільки не приділив цьому належної уваги [8];

- не приділив належної уваги даному обов'язку, хоча достовірно був про нього проінформований [9];
- подав декларацію під час звільнення, а про те, що слід подавати декларацію й після звільнення не знав [10];
- не надано доказів поважності причин неможливості подання декларації особи у встановлений законом строк [11];
- несвоєчасне подання декларацій, через об'єктивні обставини: хвороба бабусі, відсутність комп'ютера [12].

Об'єктивні ознаки складу адміністративного правопорушення передбачені ч. 1 ст. 172-6 КУпАП, зокрема його об'єктивна сторона полягає у несвоєчасному поданні без поважних причин декларації.

Так, для кваліфікації діяння необхідним є встановлення несвоєчасності подання декларації, тобто подання поза строком, визначеним законом. Із 113 поліцейських, яких притягнуто до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 172-6 КУпАП 91 особа (80,5%) несвоєчасно подали декларацію після звільнення та 22 особи (19,5 %) – перед звільненням.

Важливо наголосити на тому, що декларація «перед звільненням» подається не пізніше двадцяти робочих днів з дня припинення діяльності, а декларація «після звільнення» подається з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня року, наступного за звітним роком, у якому було припинено діяльність [13].

Несвоєчасне подання декларації тісно поєднане з поважними причинами неподання. Тобто за наявності останніх відповідальність за вказаною частиною статті виключається. Під поважними причинами слід розуміти неможливість особи подати вчасно декларацію у зв'язку з хворобою, перебуванням особи на лікуванні, внаслідок стихійного лиха (повені, пожежі, землетрусу), технічних збоїв офіційного веб-сайту Національного агентства з питань запобігання корупції, витребуванням відомостей, необхідних для внесення в декларацію, перебуванням (триманням) під вартою тощо [14].

Отже, проведеним аналізом встановлено, що зазначені факти вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень мали місце внаслідок особистої безвідповідальності, недоброчесності, небалості, ігнорування вимог і обмежень антикорупційного законодавства з метою задоволення власних приватних інтересів або вчинення певних діянь на користь третіх осіб, а також неправомірного збагачення, у тому числі шляхом зловживання службовим становищем.

Список використаних джерел

1. Корупційне правопорушення як спосіб тиску
<https://unba.org.ua/publications/print/4125-korupcijne-pravoporushennya-yak-sposib-tisku.html>

2. Рішення Луцького міськрайонного суду Волинської області м. Луцьк від 08 квітня 2021 року (Справа № 161/5754/21). URL: <https://vkursi.pro/vsudi/decision/96312369>

3. Рішення Комінтернівського районного суду м. Харкова від 07.08.2018 (Справа № 641/2944/18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75736310>

4. Рішення Комінтернівського районного суду м. Харкова від 07 серпня 2018 року (Справа № 641/2944/18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75736310>

5. Рішення Солом'янського районного суду м. Києва від 25 листопада 2020 року (Справа 760/16707/20). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93355540>

6. Рішення Городоцького районного суду Львівської обл. від 19.01.2021 року суддя (Справа № 3/441/66/2021 441/28/21). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94280969>

7. Рішення Славутського міськрайонного суду Хмельницької області від 25 березня 2021 року (Справа 682/558/21). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95797181>

8. Рішення Луцького міськрайонний суд Волинської області від 19 березня 2021 року (Справа № 161/56/21). URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/95636611/>

9. Рішення Луцький міськрайонний суд Волинської області м. Луцьк від 11 лютого 2021 року (Справа № 161/1345/21). URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/95062732>

10. Рішення Новозаводського районного суду міста Чернігова м. Чернігів від 03 березня 2021 року. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/95357605>

12. Рішення Теплицького районного суду Вінницької області смт. Теплик від 22.01.2021 (Справа № 144/1692/20). URL: <https://vkursi.pro/vsudi/decision/94334457>

12. Дзержинський районний суд м. Харкова 19.06.2019 (Справа № 638/8305/19). URL: <https://www.openregister.info/spravy-pro-adminpravoporushennya-z-01-01-2019-40933/administratyvni-pravoporushennya-povyazani-z-koruptsiyeyu-41213/porushennya-vymog-finansovogo-kontrolyu-41216?document=82478679>

13. Щодо типів декларацій (оф. сайт НАЗК). URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/1.SHNodo-typiv-deklaratsij.pdf>

14. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Щодо притягнення до адміністративної відповідальності за окремі правопорушення, пов'язані з корупцією» http://ekolog.kr-admin.gov.ua/files/ROZACNENA_VSSY_20_02_19.pdf